

Avloppsfrågan ska kunna lösas mer flexibelt"

Ändra lagen så att det blir mer flexibelt för kommunerna att lösa avloppsfrågan och låt kommunerna ta fram långsiktiga planer för hur de vill dra fram kommunalt vatten och avlopp. Det skriver regeringens utredare i avloppsfrågan, Anders Grönvall.

59

FOTO: MOSTPHOTOS

Mycket har hänt i Sverige sedan lagen som ställer krav på Sveriges kommuner att ordna avlopp och

dricksvatten till sin befolkning kom till stånd.

Det handlar om teknisk utveckling av modern avloppsrening men också om en kraftigt ändrad befolkningsstruktur i Sverige som lett till ökat tryck på boende i tillväxtregioner och relativt sänkta fastighetsvärden i landsbygd och glesbygd.

Dagens lagar och regler är inte anpassade till dessa nya förhållanden. Det har lett till konflikter och problem. På många håll protesterar människor mot att kommunen ansluter dem till kommunala vatten och avloppsanläggningar. Kostnaden för anslutning blir på många platser i landet större än vad som är möjligt att finansiera med lån på husen. Vi har sett flera "stuguppror" och landsbygdsprotester runt om i landet när kommunen tar beslut om en kommunal v/a-utbyggnad.

På andra håll i landet uppstår det motsatta problemet. Fastighetsägare kräver anslutning till kommunalt vatten och avlopp för att de inte kan eller vill ordna det själva. Men kommunen avvaktar eftersom det skulle innebära stora kostnader och höjda v/a-avgifter för alla som redan har kommunalt v/a.

På några håll säger kommuner nej till exploateringar på landsbygden eftersom dessa skulle leda till att

bebyggelsen ökar över den gräns där kommunen tvingas till dyra investeringar i vatten och avlopp. Den lag (vattentjänstlagen) som är till för att kommuner ska ordna avlopp och vatten är ibland ett hinder för att bo och verka på landsbygden.

Det här är bakgrunden till den utredning som regeringen tillsatte i maj 2017 med mig som utredare. Nu ett år senare presenterar jag flera förslag för att dels lösa ett problem som hämmar byggande, utveckling och boende på landsbygden, dels ta hand om ett demokratiunderskott eftersom enskilda medborgare i dag i hög grad saknar inflytande i hur och när kommunalt v/a ska byggas ut.

Jag föreslår en lagändring som ska göra det mer flexibelt för kommunen. Ändringen innebär att för bebyggelse i ett större sammanhang ska kommunen även kunna planera för att det är enskilda lösningar som ska klara avlopp och vatten. Det kan handla om att de boende går ihop och ordnar vatten och avlopp tillsammans eller att varje hus ser till att de har ett eget avlopp och en egen dricksvattenförsörjning. Men kravet är att dessa ska ge motsvarande skydd för hälsan och miljön som en lösning med en kommunal anläggning hade gjort.

Jag föreslår också att kommunerna måste ta fram planer för hur de långsiktigt vill dra fram kommunalt vatten och avlopp i kommunen. Denna plan ska vara föremål för samråd, det vill säga att alla som är berörda ska kunna yttra sig och säga vad de vill. Den ska också ställas ut i kommunen så att alla kan tycka till om den.

Jag tror att det här kommer att innebära en stor skillnad för många och göra det lättare att bo och verka på landsbygden. Men jag vill vara tydlig med att det inte får innebära någon sänkning av miljökraven och kraven att skydda vår hälsa. Och att våra avlopp och vår vattenförsörjning alltid kommer att kosta pengar oavsett om det är enskilda fastighetsägare eller kommunen som äger och driver dem.

Anders Grönvall,

Särskild utredare